

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

"BIBLOS" UKRAINIAN BIBLIOGRAPHICAL MONTHLY

Address: „BIBLOS” 41 E. 7-th St. NYC 3.

SUBSCRIPTION: ONE YEAR \$2.00

Editor: N. Sydor Czartorysky, Ph. D.

Ч. II (90)

ЛИСТОПАД 1962

Р. VIII.

НАША ДУМА, НАША ПІСНЯ НЕ ВМРЕ, НЕ ЗАГИНЕ!

Композитор Микола Лисенко

МИКОЛА ВІТАЛІЄВИЧ ЛИСЕНКО НАРОДИВСЯ дня 22. березня 1842 року в селі Гриньках на Полтавщині.

М.В.Лисенко, не лише славетний композитор, а й також музикант та музичний етнограф. Він записував та вивчав українські народні пісні, майже в кожній місцевості свого побуту. Не перестав ним цікавитися навіть під час своїх студій за кордоном. Роки 1870–1880 – це час найбуйнішого розквіту творчості Лисенка, але ця творчість ніяк не могла вповні розвинутися з огляду на московські утиски (б. указ із 17.5.1876).

Микола Лисенко, зібравши українські народні пісні, опрацьовував їх та творив до них музику, а понадто він же творець музики до слів з безсмертного нашого 'КОБЗАРЯ' – Т.Г.Шевченка. Він у 1892 р. заснував у Києві українську диригентську школу, а 1904 р. організував музично-драматичну школу й філармонійне товариство. Ооставив нам такі опери та оперети: Чорноморці, Наталка-Полтавка, Різдвяна Ніч, Утоплена, Тарас Бульба, Енеїда, та дитячі; Пан Коцький, Коза-Дерева, та Зима й Весна й інші.

Помер М.В.ЛИСЕНКО, дня 6. листопада 1912 року. Тож цього –1962-го року – припадає подвійна річниця: 120 років від дня народження і 50 в.д. смерті.

Д-р Дм. Бучинський:

РІДКІСНА ПОЯВА НА НАШОМУ РИНКУ

"Ця праця постала, як вислід неперхитної віри в українську людину та в ідеал свободи".

"Інтегральна революція", О. Змбачинський

У нас є загальне нарікання на занадто велику кількість різномірної політичної літератури. Нарікання справедливе й несправедливе. Справедливе остільки, що наша політична література, більшістю, має закраску партійної ліцитації, коли б так можна висловитись. Це література, яка постає, скажімо, б – випадково, без глибокого обмірковування питань так далеко, як автори самі заплутуються у своїх висногах, протирічать собі. Наслідок поверхового трактування проблем, часто без належної підготовки; один чи другий автор намагається громити свого противника, забуваючи, що він у першу чергу – громить самого себе. Літературу цю можна б назвати полемічного, міхпартійного характеру. Хто має час /це також питання дуже проблематичне, бо всі ми дійсно часу не маємо; в кожного свої клопоти й обов'язки, але при цьому треба шукати часу, часто навіть контом відпочинку, щоб щось перечитати й зорієнтуватися в нашому й чужому житті, Д.Б./, той повинен почитати й нашу політичну літературу, бо без її знання не знати, які питання непокоять наше життя. Це несправедливе нарікання на такий рід літератури, бо дійсно добра політична література, загального характеру – в нас таки досить поважна рідкість. На нашу думку, до питання політичної літератури не можна також підходити в надто спрIMITизованій формі. Вона нам таки потрібна. Нарід, що змагається за свою свободу /свободу держави!, Д.Б./ потребує не тільки дисциплінованого зояка, щоб виграти боротьбу з ворогом, але потребує людей зброшних добре ідейно – такою зброєю мусить розпоряджатись також і найпростіший вояк – щоб могли вони успішно провадити боротьбу, зокрема на зовнішньому секторі, протиставляючись порожній політиці. Ідейно-політичної боротьби не можна вбрати у вузькі рамки програми партії /через програмовість наших партій ми програли Визвольні Змагання в роках 1917-1921, Д.Б./ чи якісь довгі чи короткі "заповіді", які можна вивчити за кілька хвилин напам'ять, а які людини нічого не дають хіба, в багатьох випадках, ставлять її у прикре й смішне становище. Це збільшення і спрIMITизування самих ідей визвольної боротьби. Коротше: кожен з нас, у меншій чи більшій мірі, не дивлячись на ніщо – повинен бути підготований також і до певних політичних дій, повинен мати якесь політичне вироблення. Не йде тут про партійну політичну виробленість, бо правду кажучи, серед їх умовин чужини така нам навіть не дуже потрібна, а про загальну підготовку, більше духовно-ідеологічного характеру. Щоб виробити собі такий погляд треба таки багато прочитати, багато роздумувати й прислухатися до міркувань другого. Всі ми політики не можемо провадити, бо не всі на політичний провід надаються, але всім нам політичне всестороннє вироблення потрібне. Це означає ні менше, ні більше, як замкнути нарікання на "всіх і вся", хадати від людей чогось досконалого, універсального, короткого й ясного, щоб виглядало як лікарські рецепти, що можна б скоро засвоїти і вибратися на ворога, бо такого НЕМА! Кожне діло, навіть найпростіше треба вивчати. Політичне володіння зброєю дуже тяжке. Вивчення його вимагає багато часу й великого труду, багато добрих, а навіть злих учителів-професорів. Найкраще підготовляється той, що всіх слухає, а свій розум має, як говорить наша народна мудрість. А це значить, що нашої політичної літератури також нема чого цуратися і з нею треба познайомлюватися, не дивлячись на упередження і особисту нехоть до авторів. Розум робить еластичним не власна контемляція, залюбленість у своїх міркуваннях, а противно чужі міркування, не дивлячись на факт: чи ми з ними погоджуємось, чи не погоджуємось. І, чим більше в нас буде цих погоджень, чи не погоджень з автором тим вище підноситься буде наш власний умовний рівень.

Перед нами книга, з якою, познайомившись – називаємо її рідкісною на нашому книгарському ринку. З того, що вона появилася друком, виходило б – перед двома роками, а так мало відгуків на неї було в нашій пресі, можна заключати, що вона не дійшла до читача. А книга дійсно вартісна й варто її пережувати. Це "ІНТЕГРАЛЬНА РЕВОЛЮЦІЯ" Ореста Змбачинського. Видавець не позначений і можна робити здогади, що видана вона коштом автора і "декількох особистих друзів, що уможливили її опублікування, не бажаючи згадки своїх імен". Друком появилася вона у 1960 році в Мюнхені, у друкарні "Логос". Має 342 + 2 сторони, розміром 21 x 15. Друкована на на низькоя-

кісному папері, оправдана в голубе полотно зі золотим тиском автора й назви книжки на хребті.

Можна висловити жаль, що автор над нею багато напружувався, а не знайшов для неї доброго мовного редактора. Цей брак відчувається чи не з кожної сторінки. За автором можна було навіть залишити деякі мовні новотвори, але, назагал, мова Ореста Зибачинського вийшла тяжкувата, що може навіть бути причиною, що книга втратила читача. Це дуже сумнівне. Більша невпевненість, що книга, з невідомих нам причин, до читача чомусь не дійшла. Це одне з найбільших недомогань "Інтегральної революції". Ніхто не мусить повністю погоджуватись з міркуваннями автора, але також ніхто не має і не матиме поважних аргументів, нагадуючи при цьому думку автора, заперечити велику вартість книги, яких у нас дуже мало.

Автор використовує у своїй праці велике багатство чужомовної літератури, зокрема англійської. Правда, що він часто відсилає читача до чужих творів, подаючи їх на відповідних сторінках /під ніжкою/, але велика шкода, що книга не має точної бібліографії. До праці конечно треба було зробити показник імен. Цитатами з чужих праць Орест Зибачинський так збагатив свою працю, що дійсно трудно було б вказати на другу подібну з нашої мови. Під цим оглядом можна б його порівняти з працями д-ра Дмитра Донцова.

Це не важко, що ми можемо погоджуватись, чи не погоджуватись з міркуваннями самого автора дає десятиками відомих чужомовних політичних теоретиків. Багатство матеріалу книги, кожному дає багато нагоди пізнання міркувань другого й створення-формування свого власного погляду. Важніше, що проходить провідною думкою через цілу книгу те, що автор переконливо стверджує, що ми такі духово мусимо підготуватись до інтегральної революції і боротьби за нашу державу. Інтегральна революція - це революція цілісна, усього народу, без ніяких особистих і партійних спекуляцій. Революція за державну свободу України, а не України партійної, яку ми вже будували й не будували, бо в наших політичних міркуваннях не було ясної ідеї Української Держави, що не нічого не будували, а вже в нашу духовність урвався диявольський концепт Вавилоу.

Скільки пише автор: "Визвольний революційний процес, незалежно від того, чи це кому подобається чи ні, це основоположне явище новітньої історії українства.

В його джерелах горить полум'яний дух Шевченка.

Його начало - вибух української революції в 1917 р.

Його розгорнення - це український ренесанс.

Сліпі чи видючі, ми всі живемо й зростаємо під зорями української революції. Нині це новий історіотворчий чинник євро-азійського простору.

Він невпинно розгортається з послідовною цілеспрямованістю ідеї та чини, поглиблюючи свої потенції та поширюючи сфери своїх впливів.

Його остаточний переможний вибух визначить долю української нації та сусідніх народів.

Його розгрім означатиме продовження рабства".

Здається нам, що під цими словами може підписати кожен "сущий українець", як висловився Микола Костомаров, а таких здорових міркувань у книзі можна черпати цілими пригорщами.

Ми радили б кожному, кому дорога ідея визволення України та інтегральної української революції, перебороти в собі нехоть до, назв'явши, лише, лише умовне - до політичної літератури, прочитати уважно добру працю Ореста Зибачинського: "Інтегральна революція", бо це рідкісна у нас книга з цього роду літератури й назагал вона розумно написана.-

Мадрид, у серпні 1962 Р.Б.

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ 10-та книжка УКРАЇНСЬКОЇ МАЛОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ, проф.С. Опацького.

Книжка II-а появиться в першій половині 1963 року і коштує в переплаті \$1.75. Замовлення і гроші слати на адресу В-ва, а в З.Д.А на адресу Всч.о.ТКАЧУК Іван, 132 Е.7 вул. Нью Йорк 9, Н.І.А в Канаді на адресу Вп .п.Іван ГАЦДУК, 11904-127 вул., Едмонтон, Альта.

АБО: VHex.Boris Ariczuk, Casilla de Correo Cent.160, Buenos Aires, Argentina

Видання

73. Гайдарівський, Василь: **ЗАЯЧИЙ ПАСТУХ** повість. Об'єднання Українських Письменників 'Слово', Нью Йорк, 1962. Тираж 1000. Друк: Орел А. Перт Амбой. Обкладинка та ілюстрації роботи Н. Софії Климівської. Стор. 164.
74. Сфарицький, П.М.: **КАРМЕЛЮК**, історичний роман в трьох томах. Том. I. Накладом Видавничої Спільки Тризуб, Вінніпег, Канада, 1960, сторінок 289+1 неп.
 Це саме, Том 2., Вінніпег, 1961 р. сторінок 286, формат 23 см
 Це саме, Том 3., Вінніпег, 1962 р. сторінок 286+2 неп. Ц. \$5-
75. Ярославенко-О.О. Олесь: **В ПОВАЛЛИ РОЗПАЧУ**, солоспів із вупроводом ґартепіяно. Відбитка із 'Біблосу', ст. 4, ціна прим. 25с.
76. **-ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ/КОЗАЧЧИНА/** третє видання. Нью Йорк 1962. Укр. в-о 'Говерля', стрпін 96. ф. 19 см, ціна прим. \$1.-
77. Вільшенко, Ярослав: **МАНДРІВКИ МИШКИ-ГРИЗИКНИЖКИ ПО ЛЬВОВІ**. Нью Йорк, 1962, друге видання. Українське в-во 'Говерля', діточа бібліотека, книжка 155 (175). Образки Михайла Фартуха. Ст. 128, ціна прим. \$1.50, ф. 19 см.
78. Шкрумеляк, Вера: **ПОІЗД МЕРЦІЇ**. Картини жертв і трудів. Нью Йорк 1962. Українське Видавництво 'Говерля', Вип. 182. Ст. 96. Ц. \$1.
79. Федорівський, Степан: **НОТАТКИ ПОВСТАНЦЯ**. Нью Йорк, 1962. 'Прометей'. Тираж 1000 прим. Обкладинка П. Холодного. Ст. 201. Ціна \$3
80. Курцлас, Богдан, ЧНІ, о: **З'ЄДИНЕННЯ АРХІЄПІСКОПА МЕЛЕТІЯ СМОТРИЦЬКОГО** в історичному і психологічному навітленні. Доктфська дисертація захищена в УВУ, Мюнхен, дня 26.5.1955. Українське науково-дослідне товариство (УНІОТ) в Бельгії. Українські Стці Редемптористи - Вінніпег, Канада. (Мюнхен), Друкарня 'Логос', 1962. Стор. 139+1 неп. ф. 24 см.
81. **-КОМЕНТАР**. В п'яту Річницю смерти Гетьманича Данила Скоропадського 1957-1962 р. (Лондон), 1962 р. (циклостіплеве в) Ст. 48. Формат Фоліо. з ілюстраціями-вкладками. Видавництво - 'МЛНН', Лондон-Гаага.
82. Ковалів, П. Проф.: **ВІРА Й НАУКА**. Вінніпег, 1962. Християнська бібліотека. Видає 'Віра й Культура' ч. 4. Ст. 32. ф. 19 см.
83. **-КОЛЕГІЇ СВ. АНДРЕЯ В ВІННІПЕГУ В АСОЦІАЦІЇ З МАНІТОБСЬКИМ УНІВЕРСИТЕТОМ**. Вінніпег, 1962. Стор. 32. Видання Комітету Будови Колегії св. Андрея в Вінніпегу.
84. Славутич, Яр: **М АССТАТ**. Нюста збірка поезій. Едмонтон, 1962 р., Сторін 48.
85. Гуменна, Докія: **СЕРЕД ХМАРОСЯГІВ**. Нью-Йоркська мозаїка. Нью Йорк 1962. Стор. 180. 'Об'єднання Українських Письменників 'Слово'.

ПРОСИМО ВСІХ ТИХ, ЩО НАМ ПЕРЕСИЛАЮТЬ СВІЛІ ВИДАВАННЯ ДО ОПІСУ В БІБЛОСІ, А ВСІХ ІНШИХ - ПРОСИМО ПОСИЛАТИ ТЕ, ЩО ДОСІ НЕ ВИСЛАНО

Ярина (показує на крука й зайчика). Отсе мої приятелі. Ми тут у купі співали, танцювали. Я принесла вам цукорків, тісточок, орхів, що дід Мороз дав. Натє вам, тут ціла торба (знімає з плеча торбинку з ласощами й дає зайчикови). Самі їжте й других попоштуйте; скажіть, що се подарунок від діда Мороза.

Зайчик. А вони-ж нас бити не будуть?

Ярина. Та ні.

Крук. Кру-кру!.. Я боюсь.

Ярина. Не бійся, круку (Звертається до дітей -- глядачів, що сидять на салі). Правда, діти, ви не скривдите зайчика й крука?

Голоси дітей-глядачів. Ні, ні!!..

Ярина. Бачите!.. Отож, діти, отсе вам подарунок від діда Мороза. Не бійтесь його, він добрий і завжди шануйте старих людей. Прощайте (пішла).

Крук і зайчик (взявшись за руки пританцьовують). От і гаразд, от і гаразд!.. Ну, діти, підходьте (Діти глядачі підходять до рампи, оба зайчик і крук сходять по драбинці на салю й роздають дітям ласощі *),

Завіса.

*) Сцену роздавання дітям ласощів можна опустити, хоча се дуже тішить дітей. Тоді можна закінчити песу словами. Чоловіки: Рушайте-ж, бо коні не стоять (пішли). Вибігають зайчик і крук: От і гаразд (танцюють).. Завіса.

Микола Шугаєвський

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО "ГОВЕРЛЯ"
НЮ ЙОРК - ЗДА
1963

ДІЄВІ ОСОБИ:

Мачу́ха

Євдо́ха, її дочка.

Яри́на, пасербиця (дискант).

Ці́д - Мороз.

Парубо́к.

Двоє чи троє людей.

Кі́лька дівча́т (дисканти, альти).

Зайчи́к (альт або дискант).

Кру́к (дискант або альт).

Ще кілька зайчиків та різних птахів,
але коли сцена невеличка, то решту пта-
хів та зайців можна викинути, обмежив-
шись тільки одним зайчиком та круком.

Діється на Щедру кутю під Новий Рік.

Ярина. Бідна мати, бідна (*плаче*).

Парубок. (*Підходить до Ярини, бере її за руку*).

Не плач, Ярино, так уже їм судилось. То може кара за те, що тебе вони так кривдили.

Чоловік. Ну щож, не ночуватиж у лісі. Рушаймо до дому. А ти, Ярино, куди тепер поїдеш?

Ярина. А я знаю? до дому.

Чоловік. Їдь ти красше до нього (*показує на па-рубка*). Що ти будеш одна робити в хаті, боя-тимешся? А в нього мати старенька, добра така, будеш за дочку в неї, вона тебе не скривдить.

Другий чоловік. О, ні, ні. Всі люде її знають за добру.

Парубок. Та я вже казав їй. І матері буде допо-мога і в хаті веселійше буде. Їдь, Ярино.

Ярина. А я знаю.

Чоловік. Їдь, їдь, Ярино. В тебе є добро і в нього, хвалити Бога, господарство добре. Буде з чого жити.

Ярина. Ну, коли люде кажуть, то й поїдемо.

Всі От і добре!

Парубок. А мати як будуть раді (*всі йдуть*).

Чоловік. Рушаймо-ж, бо коні не стоять (*всі йдуть; але на пів дороги Ярина повертається*).

Ярина. (*Зупинившись*). А я й забула за своїх при-ятелів. Зайчику, круку, де ви?..

Зайчик і крук (*з-за кущів*). Ми тут, та боїмось показатися.

Ярина. Не бійтесь, вас ніхто не зачепить (*зайчик і крук вибігають*).

Мачуха. Нема чого зуби скалити; не для тебе гостий скликала. Кінчай прятати та сідай кужіль прясти. Правда, не допряла ще починка?

Ярина. Ні ще.

Мачуха. Бач, яж казала! Ледащо.

Ярина. Я не мала часу, мамо. Долівку мазала, в хаті прятала, воду носила.

Мачуха. Часу не мала, кажеш?.. Спала певно, або сиділа. Зараз мені сідай за кужіль. *(Звертається до Євдохи).* Чом орішків не їси, доню?..

Євдоха. Не хочу оріхів. Яблук дайте:

Мачуха. *(Дай їй яблук).* На, моя дитино, їж на здоровлечко, та гляди, коли придуть дівчата, хлопці, то не сиди мовчки, а співай з ними, танцюй, бався. *(Ярина тимчасом скінчила прятати в хаті й сіла за кужіль прясти).* А тиж гляди мені, не скаль зубів, а пряди. Я піду до ковалів; поки прийду, щоб кінчила починок і новий почала.

Ярина. Я, ~~мамо~~, не встигнѹ, руки вже болять від тої пражі.

Мачуха. А їсти та спати — руки не болять? Отож гляди, не кінчи починок, то із хати прожену й на ніч не подивлюсь. Гляди мені *(одяглась і пішла з хати).*

(Ярина пряде, Євдоха їсть яблука).

Ярина. Сестричко, дай мені одно яблучко!

Євдоха. Не дам.

Ярина. Сестричко, можеб ти дала мені надіти свою спідничку, бо моя така стара, соромно буде, як придуть дівчата.

Мороз. О, ввічливо відповідаєш старому. Зараз видно, що батькова дочка.

Євдоха. Брешеш, бо материна.

Зайчик. *(З-за кущів).* Тікайте, діду, вона ще вас дручком, ми вже з круком спробували.

Мороз. Мене дручком?.. Старого діда?..

Євдоха. А ти що думав? Ось візьму дручка тай шпурну, чого причепився?

Мороз. Е, недобра ти дівчина, не добра. Але памятай, хто для старих не добрий, то й вони до нього не прихильні. Не даєш пампушка, лаєшся, Бог з тобою. Прощай, але щоб потім не шкодувала *(пішов).*

Євдоха. Йди, йди, нема за ким шкодувати. Що наївся? *(перекривляє його).*

Мачуха. З ким ти там усе балакаєш?..

Євдоха. Тут якийсь дід жебрак причепився: дай та й дай йому пампушка. На силу відчепився!

Мачуха. Порозводилось їх, отих жебраків. А Мороза ще не було?..

Євдоха. Ні, ще не бачила!.. Мамо, я вже спати хочу!.. Змерзла!..

Мачуха. Посидь, посидь трохи, скоро Мороз прийде!.. *(Євдоха ложиться, дмухає в руки, кутається в хустку, потім трясеться від холоду, далі поволі засипляє. Виходить Мороз і підходить до Євдохи).*

Мороз. Змерзла, кажеш?.. Спати хочеш?.. Ось ще й не так заснеш! *(Дує на неї, потім виймає з торбинки сніг і засипає її).* Тепер ніколи не проснешся *(Помалу відходить і йде в ліс. В лісі десь далеко).*

ко чути, як виють вовки, а потім не голосний стогін).

Мачуха. Рятуйте, рятуйте, вовки, вовки. (Далі павза). (Чути, як приїхали коні: Тпру!.. Стійте. Одна фіра тут стій, а друга сюди заїжжай. Не далеко буде носити).

Ярина. (За нею два чоловіки й парубок). Де вони тут? Мамо, мамо, Євдохол.. (Побачила Євдоху). А осьде вона (підбігає, будить її). Сестричко, вставай, люде приїхали. Що се вона не прокидається? А йдіть сюди, люде, я не розберу ніяк.

(Підходить парубок, будить Євдоху, але вона впала з пеньочка на землю).

Парубок. Еге, та вона так заснула, що вже не проснеться.

Ярина. (Підбігає). А що?

Парубок. Замерзла.

Ярина. Що ти кажеш? (нахилилася над нею, плаче). Сестричко моя бідна, ти замерзла.

Парубок. Певно дуже була ввічлива з Морозом. Такаж, як і на селі, життя від неї не було, всіх наляє, висварить.

Ярина. Ну, а деж мати (кричить). Мамо, мамо!.. Не чути, треба пошукати. (З ліса чути голос): Знайшов, знайшов.

Ярина. Де, де? Мамо, йдіть сюди

Виходить чоловік. Е, не піде вже більше, не клич.

Ярина. Чом?

Чоловік. Вовки розірвали. Тільки кістки її залишилися.

ДІЯ І.

В хаті під Новий Рік. Вечір. Мачуха порається біля печі, Євдоха сидить за столом, їсть оріхи. Ярина чепурить у хаті: замітає долівку, стирає по-рохи.

Мачуха. Гарно ж мені, гарно прибирай, щоб нігде ані порошинки не було, бо скоро придуть чужі люде, щоб не сміялися з нашого бруду.

Ярина. Я, мамо, скрізь позамітала й долівку вимазала скрізь чистенько. (Зобачила, що Євдоха кидає лушпайки на підлогу). Сестричко, не сміти в хаті!

Мачуха. А ти щож, не позбираєш, чи що?.. Спина може болить? Їж, моя дитино, їж.

Ярина. Так яж замела вже, а вона смітить.

Мачуха. Не говори мені!

(Ярина бере віник і замітає лушпайки).

Євдоха. А хто прийде до нас?

Мачуха. А придуть же дівчата, може й хлопці заглянуть. Сьогодні ж Щедрий вечер, трохи побавитися.

Ярина. Мамо, а мені можна буде бавитися?..

Одімнути рай та пекло:

Щедрий вечер, добрий вечер, добрим людям
на весь вечер.

Випустити грішні душі:

Щедрий вечер, добрий вечер, добрим людям
на весь вечер.

Тільки не випустить одної душі:

Щедрий вечер, добрий вечер, добрим людям
на весь вечер.

Що отця й матір та налаяла:

Щедрий вечер, добрий вечер, добрим людям
на весь вечер

Не налаяла, а подумала:

Щедрий вечер, добрий вечер, добрим людям
на весь вечер*).

Поволі

Дівчина—міхоноша. (Коли скінчили щедрувати ху-тенько). Вечер добрий, дайте пиріг довгий; як не дасьте пирога, то візьмемо вола за рога тай по-

*) Звичайно, можна співати й якусь іншу щедрівку, замість сеї. Добір пісень лишається режисерови.

повинен скоро прийти. Та гляди-ж, скажи йому, щоб усього, усього тобі надавав. Скажи, що аж дві фіри приїдуть. Він багатий старий, тільки скупий.

Євдоха. Я, мамо, буду оріхи їсти.

Мачуха. Їж, їж, дочко, тільки нікому не давай.

Євдоха. Ні, ні, нікому не дам, подавляться вони.

Мачуха. О так, так, гарно говориш, доню. Яж піду й сяду там за кущами, чекатиму на коні (пішла).

(Євдоха їсть оріхи. З боків вибігають зайчик і крук і стоять осторінь).

Зайчик. Дівчино, дівчино, дай орішка.

Крук. Кру-кру!.. Євдошко, дай пампушка.

Євдоха. А не повиздыхаєте ви, ще й крук тут. Ось чи нема тут дручка де (гляди́ть за дручком). Як шпурну, то будете знати й орішки й пампушки. (Знайшла дручка, шпурляє в зайчика й крука). Нате, зїжте!

Зайчик і крук. Ая яй-ая-яй! (розбігаються). О зла, зла дівчина, недобра.

Мачуха (з-за куців кричить). З ким се ти розмовляєш там, доню?

Євдоха. А тут ось заяць та крук причепилися, дай та й дай їм орішків.

Мачуха. Дручком їх, дочко!.

Євдоха. Шпурнула, більше не покажуться!

Мачуха. Добре зробила!.. А Мороза ще не було?

Євдоха. Ні ще!.. Мамо, я їсти хочу!..

Мачуха. Їж, доню, пампушки мягенькі, та нікому не давай.

Євдоха. Подавляться!.. Не дам!.. *(Виймає з мішка пампушки й їсть..Крук та зайчик знову вибігають з-за кущів).*

Крук. Кру-кру! дай пампушка, так хочеться їсти

Зайчик. Йі теж голодний. Дай кусочок,

Євдоха. Знову отся погань *(хапає дручка й шпурляє в зайчика, але в сю мить виходить із ліса Мороз і дручок влучає діда по ногах. Зайчик і крук зникають).*

Мороз. *(Хапається за ногу).* Ой, ой, ой!.. Хто се шпурляє дручками, мало ніг не поперебивав? Хто тут є?..

Євдоха. А тобі що за діло? Чого тобі треба?..

Мороз. *(Підходить ближше).* Сеж яка така дівчина, чого ти тут?..

Євдоха. Мороза чекаю.

Мороз. Мороза?.. А на що він тобі?..

Євдоха. Треба.

Мороз. А на щож він тобі потрібний?

Євдоха. Чого ти причепився, старий? Треба тай годі *(знову їсть пампушки).*

Мороз. Та я вже чув, що треба, але на що треба — не кажеш?

Євдоха. От причепився *(павза).* Ну, чого стоїш, може пампушка захотів?..

Мороз. Та таки зів би одного мягенького.

Євдоха. Подавишся, не дам!..

Євдоха. Не дам.

Ярина. То допоможи мені хоч трошки прясти, бо я сама не встигну.

Євдоха. Не бачила; пряди сама, я зараз спати ляжу *(позіхає).*

Ярина. Спати?.. Деж ти бачила, скорож дівчата прийдуть.

Євдоха. А на чорта вони мені поздавались. Я вже повечеряла, наїлась оріхів, яблук, а тепер спати хочу *(позіхає, потім схиляється на стіл і засипляє).*

Ярина. Не спи, сестричко, не спи. Прийдуть же дівчата, щедрувати будеш *(Дивиться на Євдоху).* Заснула! у що ти з нею будеш робити *(підходить до неї, будить).* Євдохо, не спи, не спи! *(Чути, як під вікном щедрують дівчата).*

О, вже й дівчата йдуть *(підбігає до дверей, відчиняє їх).*

(Вбігають дівчата, одна з них за міхоношу з мішком, в якому лежить «коляда»).

1 Дівчина. Добрий вечір! А чи можна щедрувати?

Ярина. Щедруйте, щедруйте!

(Дівчата стають по середині хати й щедрують):

1.

«Ой сів Христос та вечеряти:
Щедрий вечер, добрий вечер, добрим людям
на весь вечер.

Прийшла до нього та Божая Мати:
Щедрий вечер, добрий вечер, добрим людям
на весь вечер.

Ой дай, Сину, та рэйські ключі:
Щедрий вечер, добрий вечер, добрим людям
на весь вечер.

Крук. Дівчину звати Ярина. Живе вона близько тут біля ліса; вона сирота, в неї мачуха, а в мачухи дочка Євдоха.

Зайчик. *(Нетерпляче)*. Ну-ну!

Крук. Отож підіхали вони до хати, знесли скриню. Ярина стало обдаровувати мачуху й Євдоху подарунками, а мачуха як розкричиться на Ярину й така й сяка, дурна, мало привезла, не вміла більше попросити. Колиб, каже, Євдоха була, вона-б більше привезла. А далі звеліла Євдосі одягатися і йти в ліс, а Ярину послала за кіньми, щоб аж дві фіри приїхали добро забирати, що Мороз дасть. Отам мачуха вже веде сюди Євдоху, скоро прийдуть.

Зайчик. Цікаво, цікаво, яка та Євдоха, чи такаж добра, як і Ярина.

Крук. А ось побачимо. Там цілу торбу несе орхів, пампушок.

Зайчик. От добреб'ягенького пампушка зїсти?

Крук. Або орішка розкусити, але треба сховатися, вони зараз прийдуть *(розбігаються)*.

(Мачуха і Євдоха виходять, попереду Ярина показує дорогу).

Мачуха. Ну, де твій Мороз, де ти його тут зустріла?

Ярина. Я ось тут сиділа, а він надійшов.

Мачуха. Ну добре! Сідай ось тут, доню. А ти збігай за кіньми, нехай аж дві фіри прийдуть та й то не знаю, чи заберуть усе. Хуткож мені.

Ярина. Добре, мамо, я хутенько *(побігла)*.

Мачуха. А ти сідай тут, доню, та жди Мороза, він

ведемо на торга. Будьте здорові з празником *(останнє слово розтягує)*!

Ярина. Дякую вам, сідайте та погрійтеся, а я тимчасом дам вам щось перекусити.

Друга дівчина. А мачуха ж де?

Ярина. А до-ковалів пішла.

Друга дівчина. От, накликала гостей, а сама втікла.

Третя дівчина. А тобі що, скучно за нею, чи що? Добре, що нема, без неї веселійше буде; і Євдоха пішла з нею?

Ярина. Та ні, вона спить онде за столом.

Деякі дівчата. Спить, спить! *(підбігають, будять її)*. Євдохо, вставай. Євдохо, от ледащо!

Перша дівчина. Та не руште її. На що вона нам здалася? Ні співати, ні танцювати, тільки сваритися буде.

Друга дівч. А й справді киньте її. *(Дівчата тимчасом пороздягалися, деякі гріються біля печі, деякі сидять на лавці, інші виймають із мішка «коляду»)*.

Дівчина міхоноша. А подивись, Ярино, яких ми ковбас нашедрували.

Третя дівч. Клади їх на стіл, вечеряти будем.

Дівчина міхоноша. Не видала. Нас же закликали в гості, казала ж тітка, що й вечеряти дасть і орхів і яблук.

Ярина. Так, так, мати всього наготували, ось я зараз приготую все.

Третя дівч. І оріхи й яблука є?.. От добре. Ти їм, Ярино, давай страву, а мені лише орішки та яблучка.

Деякі дівчата. Хитра яка.

Дівчина перша. А поки Ярина наготує, не сидить дарма, а співайте, бо понадимались, як сичі ті.

Всі. Давайте співати. Марійко починай.

(Дівчата сідають у гарні пози, деякі стоять і починають співати; Ярина готує вечерю; ставить на стіл миски, кладе паляниці, і деяку страву)

2

Ой із-за гори та буйний вітер віє.
Ой там удівонька та пшениченьку сіє.
А посіявши, стала волочити,
А заволочивши, стала Бога просити:
«Ой уроди, Боже, та пшениченьку яру
На вдовиних діток та на вдовину славу».
Ой щеж удівонька та дому не дійшла,
А вже кажуть люде, що пшениченька зійшла.

Парубок. От добряча душа, її з хати женуть, а вона ще й подарунків їм везе. Ну, поможи мені сю скриню поставити на сані *(беруть скриню й ко-тять до саний в лісі)*. Тай тяжка яка *(з ліса)*. Ну, рушайте, карі!.. Зараз і дома будем. *(Вибі-гають зайчик і крук)*.

Крук. Кру-кру!..

Зайчик. Що, круку, шкода дівчини, поїхала? А яка славна, добра була. Гарна нам ніч сьогодні випа-ла, правда?..

Крук. Кру-кру!.. Гарна ніч, гарна!

Зайчик. А знаєш, круку, тиб полетів за ними та довідався, що се за дівчина і звідкіля вона. Я сам би побіг, та боюсь собак.

Крук. Гаразд, гаразд! Полечу й все розвідаю. *(Полетів)*.

Зайчик. Тільки не барись там довго, а я тимчасом трохи спочину отут під сосною *(лягає й засипляє)*.
Завіса.

Дія III.

Декорація та сама. Ніч. Зайчик спить під сосною.

Крук *(влітає на сцену й шукає зайчика)*. Кру! кру!
Зайчику, зайчику, де ти?..

Зайчик. *(Прокинувся, тре лапками очі)*. А, се ти, круку. Я трохи задрімав. Ну що, був? Розвідав? Розкажуй.

Крук. Був, усе розвідав. Багато цікавого дізнався.

Зайчик. Ну!

Всі (зачувши голос). Ой лишенько, ой лишенько,
хтось чужий, тікаймо (розбігаються).

Ярина. Я осьде!..

Парубок. А де там?

Ярина. А ось під сосною, йдіть сюди!..

Парубок. (Виходить). А ти тут! Здорова була, дівчино. Тут зустрів мене якийсь дід, а я з міста їхав. Просив завести тебе й скриню твою до дому, так я отсе й звернув сюди.

Ярина. От дякую вам.

Парубок. А чияж ти (підходить ближше, роздивляється). А, се Ярина. Чого се ти тут?

Ярина. Мачуха з дому вигнала.

Парубок. Вигнала?.. От клята баба! Така лиха, що й в світі більше нема такої. Вигнати з хати дівчину, ну й жінка ж! А де-ж се ти скриню таку добула?

Ярина. А ось мені все дід Мороз подарував.

Парубок. (Оглядає скриню). Добра скриня. Ну, а куди-ж поїдемо ми, невже знову до мачухи?

Ярина. Так, до неї. Тепер вона не буде уже гніватися на мене, бо я обдарую сими подарунками й її і Євдоху.

Парубок. Ой не їдь, бо зість тебе стара. Їдь краще до мене. Я один, мама моя старенька, буде тобі дуже рада. Ніхто кривдити тебе не буде.

Ярина. Ну добре, коли мачуха не прийме, то тоді й до вас поїду, але всеж треба завести їй подарунків трохи. В мене є, треба й їй дати.

3. Ой на горі василечки сходять,
Під горою барвінок послався: « 2 р.»
Під горою барвінок послався,
Молод козак розпивсь, розгулявся; (2 р.)
Молод козак розпивсь, розгулявся,
А його кінь в стайні застоявся. (2 р.)
Мати сина на глум оженила,
Невісточку та і не злюбила. (2 р.)

Жваво й скоро.

4. Тихо, тихо Дунай воду несе,
А ще тихше дівка косу чеше. (2 р.)
Чеше, чеше та на Дунай несе;
Пливи, косо, тихо за водою. (2 р.)
Пливи, косо, тихо за водою,
А я піду у слід за тобою. (2 р.) (*)

Поволі

*) Пісні ці співати без перерви одна за другою. Звичайно, коли ці пісні не відомі, а в якісь інші, можна співати й інші замість сих.

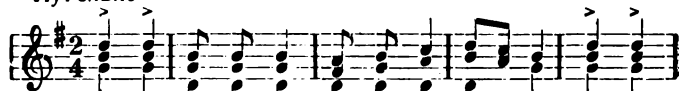

А ще й тих-ше дів-ка ко- - су че-ше.

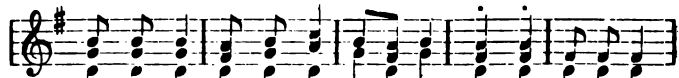
Дівчина 1. Ну й завели ж сумної, наче мерця хо-
вають. Давайте веселої, до танців:

- 5) Ой лопнув обруч коло діжечки,
Дівчата мої, сиріжечки!
Ой думала я, передумала я,
Одур голову бере, що далеко він живе.
Ой лопнув обруч та біля барила,
Дівчина козака та і обдурила.
Ой думала я, передумала я,
Одур голову бере, що далеко він живе.
Ой чия-то хата замітається,
Ой чия-то дівчина заплітається?
Ой думала я, передумала я,
Одур голову бере, що далеко він живе.

Хутенько

Ой лоп-нув об-руч ко-ло ді-жеч-ки, дів-ча-

та мо-ї, си-ро ї-жеч-ки. Ой ду-ма-ла я,

пе-ре-ду-ма-ла, А дур го-ло-ву бе-ре,

Зайчики. Ми теж чуємо, хтось тупотить, думаємо,
що се таке, та й теж прибігли поцікавитися.

Крук. Кру-кру!.. Правда, гарно танцюємо, се ми так
Ярину розважаємо. Ставайте до гурту, чого стоїте?

Дехто з птахів. А вона-ж не забє нас?

Зайчик. Та не бійтесь. Тут така добра дівчина.
що ще й нагодує вас.

Ярина. Натє, натє вам хлібця, поживіться трохи
(*Дає хліба, всі беруть, їдять*).

Всі. Дякуємо, дякуємо (*збігаються до гурту*).

Зайчик. Ну, а тепер усі в коло. Давайте танка
водити.

Ярина. Беріться за лапки, за крильця. Підтягуйте
(*всі стають у коло. Ярина продовжує пісню, реш-
та підтягує й танцює*).

4. Бігають пташеньки, ради кричать.
Квітоньки, зіроньки з неба летять.
5. Білій метелиці ніби рідня
Мельниця мелється в хаті що дня.
6. З гребенем грається, чичку кує...
Що за напасниця, лихо моє.
7. Біла метелиця ніжним пушком
Крутиться, вертиться жвавим танком*).

(*З ліса чути голос парубка: Тпру!.. Де тут во-
на, де тая дівчина?.. Дівчино, дівчино!..*)

*) Коли сцена невелика й нема відповідного вбрання
для птахів і зайців, то сцену, де з'являються птахи й зайці,
можна викинути, залишивши одні лише танці Ярини, зайчика,
крука. Сцена викидається від слів: «Біла метелиця ніжним
пушком крутиться, вертиться жвавим танком» до слів: Де
тут вона, де тая дівчина?.. Дівчино, дівчино!..»

Д-р Ол. Соколишин:

БІБЛІОТЕЧНІ ВІСТІ

Московська Академія Наук в СРСР перевидала фотографічним способом газету Герцена та Огарєва 'К о л о л' – тобто 'Дзвін', що виходила у Лондоні та Женеві в роках 1857 – 1967. В ній є багато джерел до історії українських відносин під царатом.

В Москві 1956 р. міністерство освіти РСФСР видало шосте видання підручника історії літератури Н.К.Гупзія на 510 сторін, де побіч московсько-комуністичної теорії про Київську Русь, як початок 'трьох Русів'- приписується уся багата література Київської Доби- москвинам, збаламучуючи дорешти світ теорією, що Київ - це є Росія чи Московія.

Генерал майор Поляков видав 1962 р. у Мюнхені обширну розвідку на 388 сторін про Донських Козаків в боротьбі з большевиками. Книга – це спомини автора, з якої видно, що в тому часі серед них (козаків) панував сильний московський-чи промосковський дух –причина їхнього занепаду.

Познер Йонас Германовіч видав у 1961 р. в Москві розвідку про Соверина Наливайка, провідника козацького повстання з років 1559-1596, московською мовою на 77 сторін. Цікаво чи ця річ буде перекладена на українську мову, як Історія Запоріжжя Голобуцького?

ЮНЕСКО. ІНДЕКС ТРАНСЛАЦІОНУМ. Приж 1962. Вол. ІЗ. Лп. 739, Юнієн
ов Совет Сошіяліст Рупаблікс р. 528-639. Інтернешнел Бібліографі
ов транслетш, що обіймає 31.238 друкованих книжок у 1960 та пе-
реложених у 58 країнах-державих, - подає дуже багато Українїни, а
головно багато подано назв книжок, виданих в Сов. Союзі (Київ. Це є
доповної міри поліглотичний каталог.

Сторіччя норвезького письменника Кнута Гамсуна (1859 - 1959), що припадало в 1959 р., відзначено виданням його всіх творів у 15 томах. Світові славі норвезький письменник Кнут Педерсен, відомий під Гамсун, нагороджений надгородою Нобля в 1920 р. П'обу-вав він і в ЗДА; був тут зайнятий, як шофер-таксівки та працівни-ком в копальні вугілля. Гамсун був також перекладаний на україн-ську мову.

Бельгійський письменник Артур Нісін, 1918-1961, за свої оповідання, видані по французьки під назвою 'Російський Денник', дістав у 1959 р. нагороду. Книга була в 1962р. перевидана - в перекладі на німецьку мову. В ній автор описує Україну під німецькою окупацією в Другій Світовій Війні.

Де ксьм де піпл полонез...публіє пар Леон Зенковіч, Париж, Лі
брер полонез, 1841, на 125 ст. ілюстроване. Цей твір становить
цінний бібліографічний матеріал для українознавства. Описується,
в цій книжці, про походження польського народу, як гуралі, мазу-
рі, краковяки, куяві, великополяни і т.д. До поляків, на халь тут
зараховано теж підляшців, а теж прилучується до поляків і полі-
щуків, тощо. Описує теж на ст. 69-77 мешканців Волині, українців,
де поміщено й дві кольорові знімки. На ст. 71 згадується про мос-
ковську навалу на Україну. Україна — це край козаків. Також тут є
опис життя Запорозьких Козаків; про гетьмана Б. Хмельницького, Но-
го повстання проти поляків; про гайдамаків. Про Залізняка та вза-
галі згадує. Згадується про стрій чумака; згадується про львівських
міщан і їхній одяг. На ст. 91-94 та 115- описується про українсь-
кі пісні — думи і думки; про русалки та обхід Купала, Різда, Веко
дня і т.п.

Ми щиро вітаємо наших нових передплатників Вп.Александра ФЕДИНСЬКОГО з Клівленду та Вп.М. ШАФРАНСЬКУ з Міннеаполіс, Мінн.Проглядаючи кожну сторінку, стати передплатником БІБЛОСУ на 1963 рік!!

1. The first part of the document is a header section containing the title "THE FIRST PART OF THE DOCUMENT IS A HEADER SECTION" and the subtitle "CONTAINING THE TITLE 'THE FIRST PART OF THE DOCUMENT IS A HEADER SECTION'".

УМОВНІ ————— Державні границі з 1945 року.

ЗНАКИ: Границі окремих Українських земель: I. Належали до України в IX-XII століт. II. ПІДЛЯННЯ. III. ХОЛМЩИНА. IV. ГАЛИЧИННА Східня.

..... V. Землі, що належали до Української держави недовгий час.

ЗАХІДНІ КОРДОНИ МІЖ УКРАЇНОЮ та ПОЛЬЩОЮ в IX - XIII ст. та границі між поділками окремих земель. /Мапу виготовив інж.Сава Зеркаль, Н.Й.